

Sudije nema ko da kazni

U Srbiji nema ko da tuži sudije zbog odugovlačenja i zastarevanja postupaka. –Trogodišnji mandat

disciplinskog tužioca Mirjane Ilić istekao

Ministar pravde Nikola Selaković najavio je da će biti kažnjene sve sudije kojima su predmeti zastareli, ili su pred zastarevanjem, i da njihovu odgovornost treba da utvrdi Služba disciplinskog tužioca za sudije. A ta služba – trenutno „ne radi“.

Dosadašnji disciplinski tužilac, sudija Višeg suda u Beogradu Mirjana Ilić, kaže za „Politiku“ da ne zna, pošto joj je istekao mandat, da li će ponovo konkurisati. Smatra da taj posao treba da radi iskusen sudija, koji veoma dobro poznaje sudijski posao i sve okolnosti, kako bi mogao da proceni da li je određeni sudija namerno odugovlačio postupak ili je sporost u radu posledica velikog preopterećenja predmetima.

Visoki savet sudstva (VSS) objavio je javni poziv sudijama za podnošenje prijave na mesta disciplinskog tužioca i članova disciplinske komisije. Prijave su tek počele da pristižu i biće primane do 15. januara, a mogu da se prijave sve sudije sa najmanje deset godina iskustva, koje nisu disciplinski kažnjavane.

U 2013. godini građani su disciplinskom tužiocu podneli 539 disciplinskih prijava protiv sudija, od čega je tužilac podneo disciplinskoj komisiji samo osam predloga za vođenje disciplinskog postupka.

– Najveći broj prijava je nepotpun. Nekada čak ne možemo da utvrdimo ni o kojem predmetu je reč, a anonimne prijave se najčešće odbacuju. Bilo je i slučajeva falsifikovanja presuda, podnošenja lažnog dokumenta uz prijavu. Nekada advokati žele da se opravdaju pred svojim klijentima, pa podnose prijave bez dokaza i argumenata. Svako odbacivanje prijave je detaljno obrazloženo. Često se događa da su upravo najbolje sudije najviše opterećene predmetima, pa im se pronade jedan u kojem imaju veliko kašnjenje, i ne mogu se zbog toga kazniti jer su preopterećene poslom – kaže Mirjana Ilić.

Da je za sporost u radu sudija kriv zapravo sistem koji je neke sudije preopteretio, dok drugi imaju malo predmeta u radu, potvrđuje i Dragana Boljević, predsednica Društva sudija Srbije.

– Sudija treba da odgovara ako je radio nesavesno, ali ako u jednom sudu sudije imaju u proseku po hiljadu predmeta, a u drugom sudu po sto ili samo desetak, onda je za to kriva država, odnosno njena loša sudska mreža iz 2010. godine – kaže Dragana Boljević.

Ono zbog čega su sudije odgovarale pred disciplinskom komisijom u osam slučajeva pokrenutih prošle godine su zaista teži prekršaji. Kako saznajemo, jedna sudija je otišla na neplaćeno odsustvo i nije se vraćala na posao, druga je donela dve različite odluke u istom predmetu u istom danu, treća je tražila od stranke novac za uplatu sudske takse i prisvojila novac a taksu nije uplatila, o čemu je štampa pisala krajem prošle godine. Posle disciplinskih postupaka, ove sudije su razrešene dužnosti.

U ostalim slučajevima postupci su još u toku i oni su zatvoreni za javnost. Reč je o sudijama koje imaju velika zakašnjenja u izradi odluka, veliki broj zastarelih predmeta, pa i o jednom slučaju

pristrasnog postupanja, a vodi se postupak i protiv sudije koji se posvetio drugom poslu, nespojivim sa sudijskom dužnošću, zbog čega je prilično zanemario svoje predmete.

Visoki savet sudstva ima službu u kojoj treba da radi jedan disciplinski tužilac (koga sada nemamo), sa dva zamenika, kao i disciplinska komisija pred kojom se vode postupci na predlog tužioca.

Nedavno su imenovana dva nova zamenika disciplinskog tužioca – Dragana Miroslavljević iz Apelacionog suda u Beogradu i Borivoje Pap iz Višeg suda u Novom Sadu. Prethodni zamenici su dali ostavke.

Neke sudije ne mogu da budu pozvane na odgovornost zbog zastarelosti svojih predmeta jer je protekao rok od godinu dana u kojem je protiv njih mogao da bude pokrenut postupak, tako da je zastarelo i njihovo disciplinsko „gonjenje“. Novim zakonom taj rok je produžen na dve godine. Rok da sudije zbog zastarelosti budu pozvane na odgovornost, „spasio je“ i Marka Miloševića i Predraga Ranovića Peconija.

Disciplinsko tužilaštvo za sudije u aprilu prošle godine odbacilo je disciplinsku prijavu ministra pravde Nikole Selakovića protiv sudija Aleksandra Veljića i Snežane Petričić, koji su sudili Predragu Rankoviću Peconiju, vlasniku kompanije „Invej“, uz obrazloženje da disciplinska odgovornost nije postojala pre 1. januara 2010. godine. Prijava je odbačena, jer odredba ne može da deluje retroaktivno.

Rok za podnošenje prijave je godinu dana od poslednje radnje koju je preduzeo sudija, u decembru 2009, objasnili su tada u Disciplinskom tužilaštvu za sudije.

Odeljenje za nadzor Ministarstva pravde tada je utvrdilo da su ove sudije neopravdano odugovlačile suđenje Rankoviću i njegovom saradniku Aleksandru Milenkoviću. U osam godina, koliko je trajalo suđenje, zakazano je 39 pretresa, od kojih je 24 odloženo, a 21 odlaganje je bilo na zahtev optuženih i njihovih advokata. Slično se desilo i u procesu protiv Marka Miloševića za prebijanje „otporaša“ 2000. godine u Požarevcu.

Aleksandra Petrović

objavljeno: 09.01.2014.